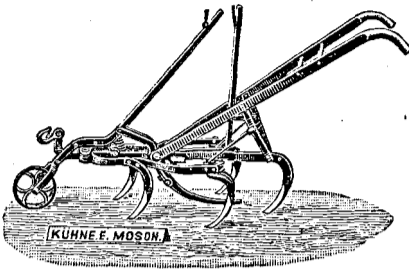

ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Május 17.

20. SZÁM.

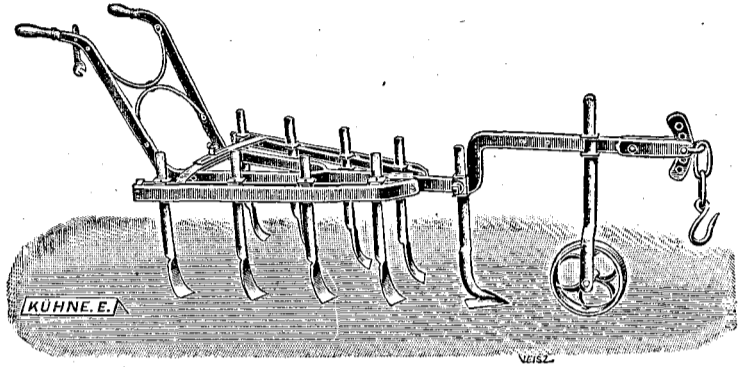
KÜHNE E.

hazánk legrégebbi
mezőgazdasági
gépgyára

MOSONBÁN

elis mert gondos kivitelben szállít: mindennemű egysoros kapálóeszközöket, Columbia kultivátorokat, Herrmann-kapálókat,

Laass-pendszerű többsoros kapálógépeket, Burgonyamivelőgépeket, Szénagereblyéket, „OSBORNE” kévekötő- és marokrakó arató- és fűkaszaló-gépeket.

Főraktár: 1672

Fiókraktárak:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a. Debreczen és Temesvár.

Jutalmazo mellekipar gazdak számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktéglaikat, cement-födéleserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezéseket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. — Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gaspary & Co.

MARKKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár a maga nemében

270 munkás
95 szabadalom stb.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál
Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

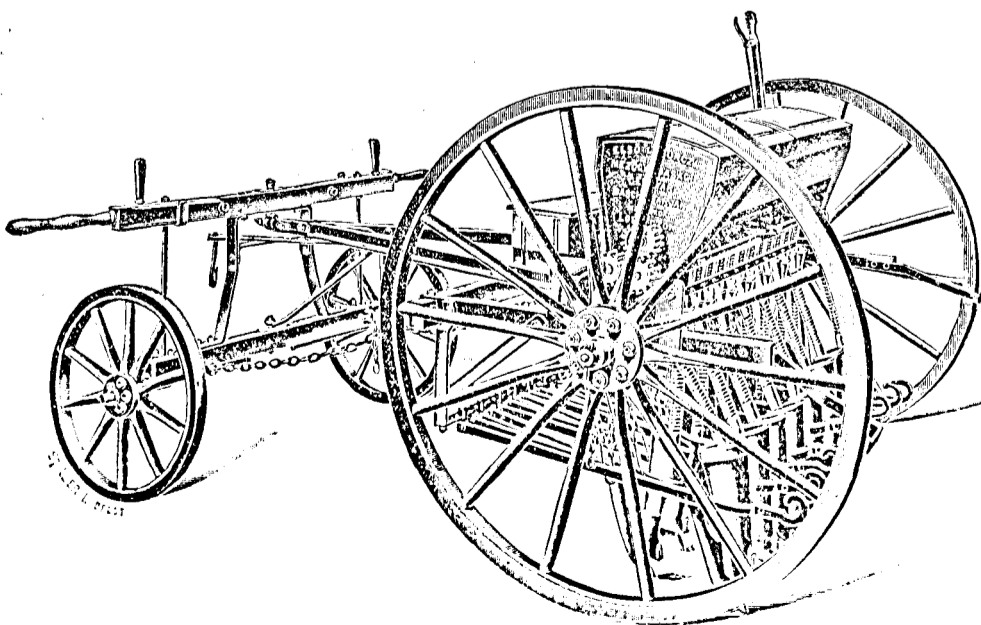
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

A legjobb vetőgép a szab.

LOSONCZI DRILL

Magyar gyártmány.

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szívesen szolgál

A magyar kir. államvasútak gépgyárának vezérügynöksége,

BUDAPEST V., Váci-körút 32.

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona

összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.-	korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8.-	"
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7.-	"
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6.-	"
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5.-	"

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.- K foglaló ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglaló lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel, június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel október 5-én, összesen 731.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.- K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegy is adnak 30-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

A

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviseletége

Kolozsvárt, Jokai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevélkölcsönök

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ bizalmi férfit adnak véleményét. 1001

Legujabb LIMBEK-féle vas lókapáló állítható karral.

Tengeri, burgonya, répa és szőlőkapáló és töltögető-gép 5 és 3 kapával, ugyszintén készítek Tengerisár-té-
pöt, kézi és járgány, vagy gőzhajtásra

Limbek Rezső
gazdasági gépgyár
NAGY-SZEBEN.

2164

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINGSEM-FLUID

KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben

nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésesben, katonai-, polgári- és versenystállóknban. Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.

1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor. 2105

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

VASÖNTŐDE, GÉP- ÉS RÉZMŰGYÁR
Budapest, V., Csáklya-utca 3.

SPECZIAL-GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs 1904. — Nagy állami érem. — Legnagyobb kitüntetés. (2149.)

LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMŰVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Lentermelő és feldolgozó szövetkezet Marosludason. (—i)	265
A vízhiány. Dr. Gidófalvy István.	266
A „Segior” tengeri ültetőgép bemutatója. Gyulai Rosenberger Sándor.	267
Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát? Ill. Gyárfás József.	268

Kisebb szakközlemények:

Penész ellen. — Baromfi élősd elleni védekezés.	258
---	-----

Egyleti élet:

Meghívók. — Jegyzőkönyvek.	269
------------------------------------	-----

Vegyes közlemények.

A kolozsmegyei teli gazdasági falusi tanfolyam. — A kolozsmegyei járási állatdíjazások. — Az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztálya. — Mellékletünk.	270
--	-----

Műrdetések.

Len-termelő és feldolgozó szövetkezet Marosludason.

Marosludas egy nagy, termékeny mezőgazdasági vidéknek a központja. Egy darab marosvölgy és a Mezőség nagyobbik fele Marosludason szokta adni és venni terményeit és szükségleteit. Élénk kereskedelmi góczpont, melynek hetivásárjai is sok más község nagyvásáráival fölrének. Számos intelligens, vidéki közép és kis birtokos találkozó helyei e hetivásárok, melyek alkalmával élénk és hasznos eszmecserék is történnek.

Egy ilyen eszmecserének a szüleménye az életrevaló terv, melyet az alábbiakban ismertetünk és melyet minden azon vidéki gazdának a legmelegebb figyelmébe ajánlunk. Ime:

„Részjegyzési felhívás.

Tervezet.

Alólirottak Marosludas székhelylyel »Lentermelő és feldolgozó szövetkezet« céggel gazdasági szövetkezetet alapítunk.

A szövetkezet célja a gazdák, kis- és nagybirtokosok részére a tagok gazdálkodásának és keresetének előmozdítása közös üzletkezelés, illetőleg kölcsönöség alapján. Lehetővé kívánjuk tenni a legjövedelmezőbb terménynek, a lennek termelését, az által a birtok eddigi terményekkel elért hozamának megsokszorosítását, s emellett azáltal, hogy az értékesítés kevés költséggel, biztos helyen a szövetkezet által beváltás útján eszközöltetik a len termény legmagasabb árának is elérhetését. Továbbá azáltal, hogy a szövetkezet a lent feldolgozva ipari célokra alkalmassá teszi, az ezen feldolgozás által elért nyereséget is a szövetkezet kötelekébe belépő tagok részére biztosítja az által, hogy azt a szövetkezetek tagjai között üzletrészeik arányában felosztja s ezek által a tagok vagyonszerzésének nagymérvű elősegítését is biztosítja.

A szövetkezet ügykörébe fog tartozni.

a) A szövetkezet tagjai által a len-termelésnek biztosítása.

b) A szövetkezet által a tagok részéről termelendő lennek kötelező beváltása, illetve megvétele.

c) A beváltandó lennek ipari célokra alkalmassá tétele, feldolgozása.

d) A feldolgozott len értékesítése.

e) Minden a szövetkezet céljával egyező üzletekkel való foglalkozás.

A szövetkezet határozatlan számú üzletrészekkel 50 évre alakul, amely idő lejártával a közgyűlés által fennállása határozott, vagy határozatlan időre meghosszabbíthatatik.

Egy darab üzletrészt 100 korona értéket képvisel és az üzletrészt jegyzőjét egy hold len termelése és a terménynek a szövetkezetnél eszközözendő értékesítésére kötelezi 1909. évtől kezdődőleg.

Négy részjegyig részjegyenként egy-egy hold, öttől tíz részjegyig minden két részjegy egy hold és tíz részjegyen felül minden három részjegy egy hold termelésére kötelez. A részjegyeknek megfelelő területen felül termelni szövetkezeti tagok korlátozva nincsenek.

Az üzletrészek jegyzésének zárhatár-ideje 1908 évi július hó 1-e.

A részjegyek jegyzői kötelesek a jegyzett üzletrészekre üzletrészenként előzetes költségek fejében 1 koronát a Marosludasi Takarékpénztárnál a szövetkezet részére készpénzben befizetni. A részjegyek értékének befizetésére vonatkozó módokat az alakuló közgyűlés fogja megállapítani, melynek feladatát fogja képezni az alapszabályok megállapítása is.

Alólirottak a kereskedelmi törvény 183 §-ában biztosított jogot maguknak fenntartják.

Gr. Betlen Sándor s. k.	Br. Kemény Pál s. k.
Gönczi Mihály s. k.	Szász József s. k.
Szentkirályi Gábor s. k.	Br. Kemény Simon s. k.
Nemes Károly s. k.	Feldmann Jakab s. k.
Balla György s. k.	Rosnyai Béla s. k.
Beke József s. k.	Bartha László s. k.
Rozs László György s. k.	Antal Mihály s. k.
Szepesy József s. k.	Berde Ferenc s. k.
Nagy Márton s. k.	Keresztes Ödön s. k.
Dr. Keresztes Ede s. k.	Vajda Péter s. k.
Allesz Endre s. k.	Botka Ferenc s. k.
Illyés Albert s. k.	

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==
nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
33 év óta
Mauthner
Ödön
cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében
BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.
Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett magyar fogatos szőlőpermetezőinket, melyekkel nagy munkakerő és permetező anyag megtakarítás érhető el.

Most megjelent tavaszi, szőlőművelési árjegyzékünket az összes szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kívánatra bérmentve megküldjük. 1006

00	Mezőgazdák A jegyü permetező	40	korona.	00
00	„ „ B „ „	34	„	00

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE — BUDAPEST V. — Alkotmány-utca 31.

Egyéb számításokat és részleteket a következőkben ismertettük velünk az alapítók:

Üzemtervezet.

Befektetési költségek.

I.
10 hold telek értéke . . . K. 16000

II.

Épületek.

- a) gyárépület aszáló és kazánfalazat K. 12000
- b) kőkémény . . . » 1000
- c) gép és kazánház » 4000
- d) irodák és lak-épületek . . . » 15000
- e) lenkóró elraktározó pajta . . . » 7000
- f) hidmérleg szinnel » 2000 K. 41000

III.

Berendezések.

- a) 1 drb gőzgép gőz-kazánal, szivattyu és dinamóval . K. 25000
- b) 1 drb hengeres törőgép . . . » 2200
- c) 20 drb tilológép » 2000
- d) szellőztetők . . » 1000 K. 30200

IV.

Áztatók.

- a) 800 m² előmelegítő 1/2 mt. mély, 400 m³ föld kiemelése . . . K. 200
- b) 800² áztató medence 1 mt. mély, 800 m³ föld kiemelése . . . » 400
- c) lezorító deszkák, cölöpök, nehezékek . . . » 1200
- d) be- és kifolyó zsilipek, csatornák » 700
- e) szűrő medence » 700 K. 3200

V.

Egyéb felszerelések.

- a) 20 drb kézi tiloló K. 80
- b) kutak, vízvezetékek . . . » 5000
- c) gépműhely felszerelése . . . » 1000
- d) lensajtoló kézi sajtolásra . . . » 500 K. 6580

VI.

Előre nem látott kiadások . . . K. 3020

Összesen . . . » 100000

Összesítés.

- I. Telek . . . . . K. 16000
- II. Épületek . . . . . » 41000
- III. Berendezések . . . » 30200
- IV. Áztatók . . . . . » 3200
- V. Egyebek . . . . . » 6580
- VI. Előre nem látottak » 3020

K. 100000

Kimutatás.

Ha az előbb eszközölt befektetéssel csak 500 hold földnek termését dolgozzuk fel, következő eredményt érhetjük el.

500 hold termése à 16 mm.
8000 mm. lenszalma à 9 K. K. 72000
tisztá len az előbbi 8000 métermázsának 20%-a, azaz 1600 mm. eladási ára à 100 kor. . . . . » 160000

Vétel és eladási árak közötti különbség K. 88000.

Kezelési költségek.

8000 mm. lenkorónak kidolgozása à 3 kor. . . . . K. 24000
72000 korona üzemköltségeknek 5% kamata . . . » 3600
100000 korona befektetési költség 5% 2 évre . . . » 10000
iroda személyzet, gépész, munkavezető . . . . . » 15000
anyagok, javítások . . . » 1500
biztosítások . . . . . » 3000
adó . . . . . » 1000
44500 korona személyzeti költség 5% kamata . . » 2225

Amortizatók.

a) 41000 kor, épület árának 3%-a . K. 1230
b) 30200 kor. gépek árának 10%-a . » 3020 K. 4250
előre nem látott kiadások . . . . . » 3425
Összes kezelési költségek K. 68000
összes bevétel . K. 88000
összes kiadás . » 68000

tiszta haszon . . K. 20000, mely a befektetett 100000 kor. tőkének 20%-a.

Gazdasági üzem.

Ha 1 hold termése 20 mm. átlag à 9 korona . . . . . K. 180
Ha 1 hold termése 4 mm. mag átlag à 20 korona . . . . . » 80
összes bevétel K. 260

Művelési költségek.

Ha a len kukorica után lesz vetve,
1 holdnak tarlóbuktatása . K. 5
1 » őszi szántása . . . » 7
1 » extirpálása . . . » 4
1 » boronálása . . . » 2
1 » vetőmagja . . . » 30
1 » elvetése . . . » 2
1 » gyomlálása . . . » 2
1 » nyüvése és beta-
karítása . . . . . » 25
1 » magfejtése . . . » 10
1 » földárendája . . . » 40

összes költség K. 127

összes bevétel K. 260

összes kiadás K. 127

tiszta haszon K. 133

A fenti adatok és számítások — természetesen — nem teljesek és nem hibátlanok

Azonban igen megközelítő jó képét nyújtják a vállalat jövő sikerének. A gazdák mindenesetre igen jól fognak kijöni már a termeléssel, úgy, hogy ha maga a szövetkezet nem is fog épen 20 %-ot hozni, még mindig igen érdemes lesz a termeléssel foglalkozni.

Tudomásunk szerint — és igen helyesen — a termelésbe be fogja vonni a szövetkezet a részjegy nélküli kisgazdákat is, aminők pld. a közeli állami telepések is.

A vállalat annyira közérdekű és közszükséglet pótoló, hogy annak támogatását úgy az egész gazdaközönség-, mint az összes illetékes más tényezők részéről — egészen bizonyosra vesszük.

(-1)

A vízhiány.*

Dr. *Gidófalvy* István városi törvh. biz. tag, Kolozsvár város törvényhatóságához az alább egész terjedelmében közölt indítványt nyújtotta be.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A ki Kolozsvár szabad királyi város külső határában szeret sétálgatni, örömmel észlelheti azt az örvendetes tényt, hogy földésgazdáink a városhoz közelebb eső területeken a belterjes kerti gazdálkodásra akarnak áttérni és ebben az irányban ma már nemcsak kísérleteznek, de szorgalmatoskodásukkal, a maguk és családtagjainak odaadó munkásságával eredményt is mutatnak fel.

A nagyobb eredmény felmutatásának azonban Kolozsvár határának majdnem mindenütt utjában áll a vízhiány.

Látogassák csak meg a békási kertek előtt a „Tisztviselő telep“-ig nyuló területet. Ma már ennek egy jó része veteményes kertté van átdolgozva; de milyen áron? Az egész hegyoldalon nincsen egy kut. A vízvezeték vizét, amelyet legközelebb kaphatnának, a szabályok szerint a külső telkek öntözési céljára nem szabad felhasználni. Messziről, a messze lévő belvárosi kutakból szekereken kell hordani az öntözni való vizet azon szerencsétlen embereknek, akik ott sokak tanácsára, mint a városhoz közel eső telkek legalkalmasabb kihasználási módját, a belterjes kertgazdaság folytatását kezdeményezték.

Mekkora munka és milyen öntözés folyhat ottan, mikor a város egy távollevő részében kutból, vederrel kell a vizet kiemelni, ezt a cseberbe önteni, aztán meg a szekereken elhelyezett hordóba tölteni, tehennel vagy lovakkal a szántóföld szélére vinni, ott megint vedrekkel a csebrekbe önteni, a kertekké átalakított szántókra bevinni és azután öntözővel öntözni. Egy ilyen módon kezelt hordó vizet kellő helyen való elhelyezése három-négy emder, két ló vagy tehén és egy szekér majdnem egy egész napi munkáját veszi igénybe, akik és a mik ezen idő alatt más munkával nyolc-

* Ezen cikket, a helyi napilapok közlése után, az indítványozó kívánságára vesszük át. Szerk.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.
Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Fülszál és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof
utódai
fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3. 1008
Telefon-szám 567. Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.
Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.
Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

tiz korona értékű munkát végezhetnének. Tehát alig kerül valamivel kevesebbe ezeknek az embereknek egy hordó víz, mint kerülne egy hordó sör, ha azzal öntöznének.

Hogy mekkora területet lehet egy hordó vízzel jó meleg nyári napon megöntözni, hogy a haszonnal is járjon, arra most nem terjeszkedem ki. Azt tudja mindenki, aki veteményes kert öntözésével foglalkozik.

Én nem tudom megérteni, hogy lehet az, hogy mások hivatásos szakértők, hogy nem látják meg az ilyen meddő munkát, vagy ha meglátják, miért mennek el nembánomsággal mellette és miért nem gondolkoznak azok annak megszüntetésén.

Kolozsvár szabad királyi város határa olyan szerencsés fekvésű, hogy minden oldalról hegyekkel van körülvéve. E hegyek korán tavasszal, a hó olvadásakor ontják a vizet akkora mennyiségben, hogy a Szamos folyó mentén minden évben vízáradásnak van kitéve a város alantabb fekvő része. E vízáradásról is mindig csak akkor gondolkozunk, midőn a veszély körmünkre égett, mikor már csak a kisebb kárral lehet a nagyobb kár elől menekülni. Minden két három esztendőben biztosan nyakunkba szakad az árvíz veszedelme.

Az erdélyi részekben, mint mindenben, úgy ebben is elvagyunk maradva. A kisebb vidéki városok azonban Kolozsvárt megelőzték, s nem egy helyen gondoskodnak már arról, hogy a víz hóolvadásakor való ilyen gyors elszabadulása a város környékéről megakadályoztassék és így nemcsak az árvíz veszedelmét kisebbítik, hanem azt a vizet raktározva hasznosítják is.

Egy hozzám hasonló gondolkozású jó barátom Sepsiszentgyörgy határához közel egy kis földmunkával és völgyelzárással fölfogta két tóba a hó- és esővizet ezelőtt három évvel és mert a víz folyása irányában a kisebb erecskéket is folyásában arra szivja, két állandóan vízzel teli tava van és e tavakban már sok métermázsa „pozsár“ hala. Ezekből a tavakból állandóan egyenletes mennyiségben lefolyó vizet eladta a sepsiszentgyörgyi dohánygyárnak napi egy koronáért, azonkívül megkapta földjeire azok termőképességének fokozása céljából a gyárban felgyülemelő összes fekáliákat, melyeket a vízvezeték fölös vize az ő földjére visz ki. Természetesen az összes műszaki berendezéseket is meg kellett készíttetni. A beruházás átlag kevésbe került és mégis nagy haszonnal járt.

Kolozsvár szabad királyi város határában akárhány ilyen hely van, ahol ilyen munkát eredménnyel lehetne végezni. Nem az én dologom, hogy azokat kikutassam, de egyikre, amely épen kezem ügyébe esik, felhívom a város intézőinek figyelmét.

A Tisztviselő-telep és az Atilla-utca végén van egy nagy árok, melyen keresztül tor-

dai traszcementből, melyből a város villamosművei, völgyelzárai építetnek, olcsó pénzen meg lehetne építeni egy olyan völgyelzárót, melynek felületét utnak is használhatnák. A völgyelzáró nyílása közvetlen az uttest alatt volna. Ezen a nyíláson a tulsó oldalra leomló vízmennyiség vagy egyszerűen elfolyhatna, vagy úgy lenne elkészíthető, hogy alája szekerek állhatnának be és az öntözésre szükséges vizet felfoghatnák vagy még egyszerűbb volna, hajthatna az ott leomló víz egy turbinát vagy centrifugál szivattyút, mely a fölösleges vizet használt és kiselejtezett vasuti kazáncsöveken fölhajtaná azokra a földekre, melyek az árok felett vannak, föl a békási kertekbe, azoknak a birtokosoknak kertjeibe, akik e visszaállításért hajlandók volnának valami csekély díjat fizetni.

Én mint laikus úgy képelem a dolgot, hogy annyi kazáncső-hálózat fektetnék le, ahány fogyasztó jelentkezik és a mennyit ez a vizierő, a víz esésének erejét is beszámítva, fölhajtani megbír.

Ha ez a völgyelzáró így elkészülne, a következő üdvös célt szolgálhatnók vele:

a) Lenne a város közvetlen szomszédságában egy kellő mélységgel, tehát meg nem rothadó vízzel bíró tó, melynek párafelülete az egész vidéket ózondusabbá tenné, környéke harmathullását belterjesebbé, a növényzetet dúsabbá, a termelőket gazdagabbá tenné.

b) Lenne egy »pozsár« halakban bővelkedő tava a városnak. Ez a hal rendkívül szaporá ez így olcsó hústáplálékot is nyújtana a kolozsvári polgároknak, akiknek épen ma jó része ritkán jut a husdrágaság miatt hústáplálékhoz.

c) Lenne egy öntözésre alkalmas vízvezetési berendezés, mely a békási földeket, kerteket ellátná öntözni való vízzel. Ezt úgy képelem, hogy a víz nemcsak az öntözés beálltakor szivattyuztatnák fel a turbinával vagy centrifugál szivattyúval, hanem mindenik gazda kertjében, szőlőjében egy víz gyűjtőt állítana be és ebből öntözhetne. Ez a vízgyűjtő lehetne akkora is, hogy nyáron fürdésre is használhatná.

d) Volna a városnak egy útja, mely egyenesen összekötné a várost a békási kertekkel és nem kellene vagy árokban bandukolni gyalog, vagy cigánysoron átmenni kocsin. A békási kertek ma már számottevők mert ma már mintegy 100 hold teljesen berendezett modern gyümölcskert van, a Békás patak mentén pedig gyönyörű kirándulólhelyek, a hova, ha ez az út megvolna és vízhiányban nem szenvedne, a városi polgárok nagy tömege keresné föl.

e) Volna ennek a városrésznak egy tava ahol olcsó népfürdőt lehetne berendezni, télen pedig jégpályának volna használható.

Mindezeket elérhetné Kolozsvár szabad királyi város olcsón, mert

a) A tordai traszcement nem drága.
b) A tanszcement falak közé szükséges föld ott helyt van, tehát a földmunka sem kerülne nagyon sokba.

c) A használt kazáncsövek a MÁV. üzletvezetősége I. D. osztályától kilónként mintegy tizenegy fillérért volna megszerezhető, nyolc méter nem sokkal drágább, mint egy korona.

d) A vezeték földmunkája sem kerülne nagyon sokba, mert a kertekben a vízre csak nyáron van szükség, télen a fagyás előtt a víz a csövekből kieresztendő volna és így nézetem szerint elég volna harminc centiméter mélyen fektetni a csöveket.

Kérem a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, ezen, a közérdekért tett javaslatomat tárgyalni, azt elfogadni s az itt javasolt völgyelzárót és vezetéket megkésztetni és ha ez a mű beválik, amint hiszem, hogy beválik, a város alkalmas többi részein ennek megfelelő vízműveket létesítené, mert véteknék tartom, hogy a vizet egyszerre nagy tömegekben akkor, amikor az másoknak veszélyt is hozhat, bocssáuk Kolozsvár határáról szabadjára.

Maradtam a tekintetes Törvényhatósági Bizottságnak,

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző,
városi bizottsági tag.

A „Senior“ tengeri ültetőgép bemutatása.*

Valamely növény és egyáltalán termény jövedelmezősége két tényezőtől függ: u. m. a termelési költség és az értékesítési ártól. A gazdának arra kell törekednie, hogy minél kisebb termelési költség mellett minél jobb árban értékesítse terményét. Az utóbbi időben, azonban a munkás viszonyok oly kedvezőtlenek, a munkabérek oly magasak, hogy a gazdának ugyancsak össze kell szednie minden számítási tehetségét, hogy meglegyen munkája gyümölcse. A nagy munkabérek, különösen a kapás növények termelésére hatott nyomasztóan. A tengeri megmunkálás a nagyon sok költséget okoz a mai munkásviszonyok mellett. De sokszor még drága pénzért sem kapni nap-számot. Ezt kikerülendő, részbe való művelésre kénytelen a gazda kiadni tengeri vetését, mely azonban a termés jelentékeny részét emészti meg (nállam $\frac{1}{3}$ -át kapják).

Mintegy három évvel ezelőtt került hozzánk Amerikából egy gép a „Senior“ tengeri ültető, mely négyzetbe ülteti a tengerit s így lókapával megmunkálható úgy hosszú, mint kereszt irányban.

E gép azonban sokkal lasabban terjed, mint ahogy megérdemelné, ennek oka pedig a Magyar gazda nemtörődömségében rejlik.

De végre elérkeztünk oda, hogy nállunk kolozsmegyében is eljutott egy ilyen gép, mely-

* Tárgyhalmaz miatt késett.

Szerk.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk czidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításhoz berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kőrní. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

nek bemutatásán sajnos igen csekély érdeklődés mutatkozott.

A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémia Növénytermelési tanszékének tanára Juhász Árpád fáradozása eredménye az a gép bemutató, mely Április 25-én d. u. 3 órakor volt Szászfenesen, s melyért mindnyájan ezután is hálás köszönetet mondunk.

A gép kezelése igen egyszerű, úgy hogy pár perc alatt bárki is megtanulhatja.

Mielőtt a gép az ültetést megkezdene, a láncot kell kifeszíteni a tábla szélén, vagyis ott ahol a munkát megakarjuk kezdeni.

Lánc 400—600 és 800 méter hosszúságban kapható s minél hosszabb láncal dolgozunk, annál szaporább a munka. A láncan egyenlő távolságban csomók vannak. A lánc kihúzása antocuatékusan történik, mely alkalommal a korongot is lebocsátjuk, mely mutatni fogja azt a vonalat, melyen a rudnak haladnia kell. A lánc kifeszítése után betesszük azt a villa közé, majd a csoroszyákat bocsátjuk le, aszerint, amint sekélyebb, vagy mélyebbre akarjuk a magot a talajba juttatni. A saruk lebocsátásával egyszersmint a gép készen áll az indulásra.

Valahányszor a villa egy csomóba ütközik, mindannyiszor megnyílik a szelep, melyen a mag a csoroszya által ásott magházba esik, a gép kereke azonnal be is takarja sőt le is hengereli. A gép 60 cm. távolságu vetésre beállítva, kat. holdanként 8 kg. magot ültet.

A gép alá a talaj előkészítése: szántás, boronálás és hengerelésből áll. A „Senior“ után a tengerit állítólag nyolcszór szokták kapálni. Négyeszer hosszában és négyszer kereszt, irányban.

Én most csak a vetésről szólhatok a megmunkálásról és a termés eredményről azonban, annak idején szintén beszámolok.

A „Senior“-ban mindenesetre birunk egy olyan gépet, mely jelentékenyen fakoza a gazda jövedelmét azáltal, hogy olcsóbbá teszi a termelési költséget és magot takarít meg. Elesik a sok napszám, melyet a kapálás megemészt. Ehelyett 2 ló vagy ökör és egy férfi végzi e munkát, s a gazda nincs kitéve a »kapás« urak önkényének, szeszélyének.

Nagyon jó lesz, ha gazdáink megszívlelik e dolgot s nem sajnálják azt a csekély fáradságot, hogy e gépet megtekintsék munka közben.

Gazda társak, több érdeklődést!!

A bemutatás igen jól sikerült, s pár perc múlva, amint a béres belejött nagyon szépen ment a munka. Mindenesetre itt is gyakorlat a földolog.

Szászfenes 1908. Apr. 29.

Gyalui Rosenberger Sándor.

Mely növények hálálják meg legjobban a műtrágyát?

III.

Mák. Nagyon megszokta hálálni a szuperfoszfátot (kat. holdankint 150—200 kg. ot), valamint nitrogénben szegény talajon a kén-savas ammoniákat (50—60 kg.-ot) vetés előtt elszórva, illetve a chilisalétromot, melyből 30—40 kg. vetés előtt, és ugyanennyi kikelés után szórando ki. Homokosabb talajon kat. holdankint 50—75 kg. 40%-os kálitrágya is figyelembe jöhet.

Dohány. A dohány alá, illetve előveteménye alá szoktak a gazdák istállótrágyát adni és így dohány alá rendszerint nitrogén műtrágyára nincs szükség. Csak régebben trágyázott humuszban szegény talajon jöhet a chilisalétromból kat. holdankint 60—100 kg. alkalmazásba. A foszforsavtrágyát, és pedig a szuperfoszfátot (kat. holdankint 60—75 kg. u. n. *kettős* szuperfoszfátot adva, melyben 38—40% vízben oldható foszforsav van), a dohány mennyiségileg is nagyon meghálálja. Homokos talajon a kálitrágya is figyelembe veendő. Ezek közül a kovasavas káli az u. n. martellin szuperfoszfáttal együtt még kötött talajon is feltűnően szokott a dohány minőségére és éghetőségére hatni, sőt nem egyszer a termés mennyiségét is fokozza, de oly drága, hogy alkalmazása általánosságban annál kevésbé ajánlható, mert a beváltásnál a jobb minőséget nem szokták kellően figyelemre méltatni és megfizetni.

A magnak termesztett hüvelyesek: paszuly, lencse, borsó, lóbab, bükköny stb. a foszforsavtrágyákat (kat. holdankint 150—200 kg. szuperfoszfátot vagy 200—300 kg. Thomassalakot) nagyon megszokták hálálni. Káliban szegény talajon 50—75 kg. 40%-os kálitrágya is adandó. A nitrogén műtrágya alkalmazása csak első fejlődési stádiumokban jöhet figyelembe és pedig kat. holdankint 25—40 kg. chilisalétrom, kivételesen akkor, ha kedvezőtlen hideg idő folytán a hüvelyesek fejlődésükben visszamaradtak.

A magnak termesztett herefélékre (lucerna, lóhere, baltacim stb.) nézve ugyanaz áll, mit a hüvelyesekre nézve elmondottunk.

A pillangós takarmányfélék, lucerna, lóhere, baltacim stb. a foszforsavtrágyákat szintén nagyon meghálálják: nemcsak többet teremnek, de élettartamuk is meghosszabbodik. Kat. holdankint elvetésüket megelőző ősszel alájuk 3—5 q Thomassalak adandó, melyből igen sokszor a védőnövény is kiveszi a részét. A vörös herénél de különösen a bibor herénél a Thomassalak helyett a szuperfoszfát figyelembe jöhet (kat. holdankint 150—250 kg.) A homokon termelt pillangós, pld a nyulszapuká alá 50—75 kg. 40%-os kálitrágya is adandó kat. holdankint. A pillangós takarmányfélék trágyázása jóval több figyelmet érdel-

melne, mert a műtrágya nemcsak fokozni és biztosítani szokta herefélék termését és életét, hanem igen sokszor az értékesebb, de igényesebb herefélék termelését lehetővé teszi ott, hol azok előbb trágyázás nélkül nem sikerültek.

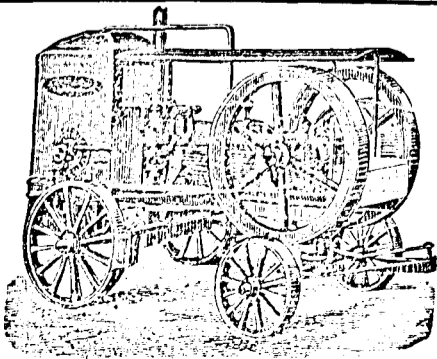
A nem pillangós takarmány növények, mint a csalamádé, mohar, köles, stb. ugyan meghálálják a szerves-trágyát, de a műtrágyát csak nagyon kivételesen.

Kender és komló. Mind két növény alá istállótrágyát szoktak adni; hogy a műtrágyát mennyire hálálják meg és hogy mily műtrágya alkalmazandó alájuk, azt a rendelkezésre álló kísérleti anyag csekély és hiányos volta miatt megmondani nem lehet.

Len. A len ellenben kat. holdankint adott 150—200 kg. szuperfoszfátot és könnyebb talajon azon kívül 50—75 kg. 40%-os kálitrágyát nagyon megszokott hálálni.

Szőlő. A kötöttebb talajokon lévő szőlőkben sem a külföldön, sem nálunk végleges eredményeket még nem érték el; a műtrágya sokszor hatott, sokszor pedig nem, úgy hogy kötöttebb talaju szőlőkben csak kísérletre lehet ajánlani a szuperfoszfát és chilisalétrom alkalmazását. A homoki szőlőkre nézve azonban az orsz. m. kir. növény termelési kísérleti állomás kimutatta azt, hogy azok minden szerves trágya nélkül, tisztán csak műtrágyával és pedig mind a három tápláló anyag pótlásával java termésbe hozhatók és abban meg is tarthatók. Kat. holdankint már ősszel a fedés előtt adható 300—400 kg. Thomassalak, vagy 200—250 kg. szuperfoszfát és 75—100 kg. 4%-os kálitrágya, mely műtrágya mennyiség legalább 2 évig szokta a termést hathatósan fokozni. Ezekon kívül nitrogén műtrágyát is kell adni a szőlőknek és pedig minden évben nyitás után kat. holdankint 100—150 kg. chilisalétromot, esetleg kb. ugyanannyi kén-savas ammoniákat. Humozus homokon ennél kevesebb mennyiséggel is célt érhetünk, viszont a hol istállótrágyával, vagy fekátrágyával is trágyazzák a szőlőt, ott e szerves trágyákkal egyszerre alkalmazzák a foszforsav- és kálitrágyát is, míg chilisalétromra 2—3 évig nem lesz szükség. Azt különben, hogy mikor adjunk chilisalétromot és mennyit a szőlő növekedése után is megíthetjük: ha a szőlő nagyon hajt, lombja nagyon gazdag és buja, akkor chilisalétrom nélkül, vagy kevés salétrommal is boldogulhatunk.

A rét nagyon megszokta hálálni a műtrágyát nemcsak a szénatermések fokozódása, hanem azoknak biztosítása és a termelt széna minőségének megjavítása által is. A tözeges és tevékeny humuszos rét talajoktól eltekintve, a szerves trágyával, illetve trágyalével rendszeresen el nem látott rétek állandó nagy terméseket csak akkor hozhatnak, ha évente 25—50 kg. chilisalétromot is juttatunk nekik kat. holdankint és pedig e mennyiségek két-

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság

BÉCS, Gumpendorferstrasse 72.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM“ BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több üzembn. — Könnyen kezelhető. — Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges. — Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. — Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitrámegye); gróf Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albisi Béla Alsó-Szovát, Lőte Lázár Kaál. 2063.

harmadát tavasszal a növényzet fejlődésének megindulásakor, egyharmadát pedig az anyacsira kaszálás után kiszórva, feltéve, hogy ha van kilátásunk sarjura. A nitrogéntrágya azonban csak is ott fog állandóan érvényesülni, ahol a többi szükséges tápláló anyag is pótolatik. Így az összes réteken jóformán kivétel nélkül a foszforsavtrágya alkalmazása nagyon jövedelmező szokott lenni. Kötöttebb vagy homokos talajokon egyaránt adható — aszerint, hogy melyik állítja elő olcsóbban a terméstöbbletet — 150—200 kg. szuperfoszfát, vagy 200—300 kg. Thomassalak őszszel vagy a tél folyamán — de nem hóra — kiszórva; tőzegen a Thomassalaknak adandó előny. Néha kat. holdanként 50—100 kg. 40%-os kálitrágya kötöttebb talaju réteken is szokott hatni; de homok és tőzegtalajokon a műtrágyázás csakis akkor fog kielégítő, sőt igen gyakran bámulatos eredményre vezetni, ha kálitrágyát is adunk. Az adott foszforsav és kálitrágya mennyisége legalább két évig szokott hatni, míg a chilisalétrom minden évben újból adandó; mivel a chilisalétrom nagyon drága a rétre, pontos kísérletezéssel kell megállapítani azt a legkisebb mennyiséget, amely a réten a legnagyobb haszonnal alkalmazható.

A legelő trágyázását illetve nagyon kevés kísérlet áll még rendelkezésre. Újabb külföldi megfigyelések kimutatták azt, hogy a legelésző állatok által a legelőre juttatott trágya mennyisége még akkor sem elegendő a legelő java termésben való tartására, ha az ürülékkel kellően el is osztjuk a legelőn vagyis a legelőkre is figyelembe jönnének a műtrágyák. Annyi bizonyos, hogy különösen a szőrűves legelők megjavítására a műtrágya nagyon is figyelembe veendő lenne, mint azt e lap ez évi 9. számában részletesen kifejtettük.

De akármennyi műtrágyát is adjunk valamely növény alá, az azt csak akkor fogja meghálálni, ha bőtermő és nem silány, sem nem elfajzott. De a bőven termő növény is csak akkor fogja meghálálhatni a műtrágyát, ha egyébként megfelelünk mind ama követelményeknek, melyek nagy termések előérésére szükségesek, vagyis jól kell művelni a földet és kellően kell ápolni a növényt, akkor meg lesz a műtrágya alkalmazásában a kellő köszönet. Rosszul művelni a földet, rosszul ápolni a silány magból kikelt csenevész növényt és mind e hibákon és következményein műtrágyával akarni segíteni, nagyon gyakori észjárása a tapasztalatlan gazdáknak, mely nézet természetesen csakis

eredménytelenségre, vagyis a műtrágyák meg nem érdemelt lesajnálására vezethet. Okszerűen megmunkált földbe és jó mag alá kell a műtrágyát adnunk, ha azt akarjuk, hogy még kedvezőtlen időjárásban is a műtrágya teljes sikerre, azaz jövedelmező eredményre vezessen, természetesen a kellő és helyes irányu kísérletezés és megfigyelés alapján.

Gyárfás József.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Penész ellen. A pincepenésztől legkönnyebben megszabadulunk, ha a következőképpen járunk el. Vegyünk $\frac{1}{2}$ kilogramm törött antimoniomot és 45—50 liter tiszta vízben 3—4 óra hosszáig hagyjuk állni; azután jól felkavarva, a pince falát bemészljük s a boros, esetleg más pincepenész hordókat ezen keverékkel jól lemossuk. A pincét jól szellőztessük ki, hogy mielőbb kiszáradjon.

+ Baromfielődsi elleni védekezés. Sajnos, nálunk még csak kevés baromfiitenyésztő tartja szükségesnek állományát az élősködőktől tisztán tartani: pedig a paraziták, névszerint tetvek, tyukpoloskák stb. elég számmal lépnek fel egyes telepen és tesznek nagy károkat. Ha már nagyobb dolgot nem akar csinálni a gazda, legalább azt a fáradságot vegye, hogy dohányport gyűjtson össze vagy szerezzen be és ilyenkor, a kotlások idején, a tojót behintve, valamint a kotlófészket beszorva, tartsa tisztán. A dohánypor megvédi a baromfit az élősditől, a fürdőhomokba is igen célszerű beleszorni, itt azonban a dohányport még más rovarporral, például (Zacherlinnal) is kell keverni. A tyukok lábainál fölemelve, a port a tollak és szárnyak alá hintjük, illetőleg azon helyekre, hol a paraziták legjobban megtámadták. Az élősködők ellen számtalan zsírok, kenőcsök vannak forgalomban, csak hogy ezek a legtöbb esetben nem váltak be a gyakorlatban. A gazda előtt mindig a tisztaság lebegjen szem előtt és hajtsa ezt végre úgy a tyukokon, mint az ólon, akkor baromfi-állományában sem lesz hiány, sem az állat fejlődésében akadály.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület igazgatóválasztmánya 1908. május hó 28.-án (áldozó csütörtökön) d. e. 10 órakor Dicsőszentmártonban, a vármegyeház üléstermében gyűlést tart, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja

Az elnökség.

Tárgyak:

A folyó évi közgyűlés tárgyainak előkészítése.
Indítványok.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület 1908 május hó 28.-án, (áldozó csütörtökön) d. e. 11 órakor Dicsőszentmártonban, a vármegyeház üléstermében tartja f. évi rendes *Közgyűlését*, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az Elnökség.

Tárgyak:

1. Elnökség, választmány és tisztikar választása.
2. Mérleg és zárszámadás.
3. Működési program előterjesztése.
4. Költségelőirányzat megállapítása.
5. Esetleges, a választmány útján előterjesztett indítványok.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányi ülése.

Az E. G. E. igazgatóválasztmánya május hó 9-én d. u. tartotta havi rendes ülését.

Elnök: Br. Bánffy Ernő e. elnök.

Eldadott: Tokaji László, e. titkár.

Felenvoltak: Lészai Ferenc alelnök, Dr. gróf Bánffy Miklós, Gr. Teleki Ferenc, Irsay József, Molnár Sándor, Gyárfás Benedek, Benkő Mihály és Matskásy Pál ig. tagok.

Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Gyárfás Benedek és Benkő Mihály tagokat.

Mult ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvasatván — tudásul vétetett.

Előadotván az „Erdélyi Gazdaszövetség” szervezeti szabályainak javaslata — igazgató választmány azt, pontonként való tárgyalás után, kevés módosításokkal, elfogadta s a további intézkedésekkel elnökséget megbízta.

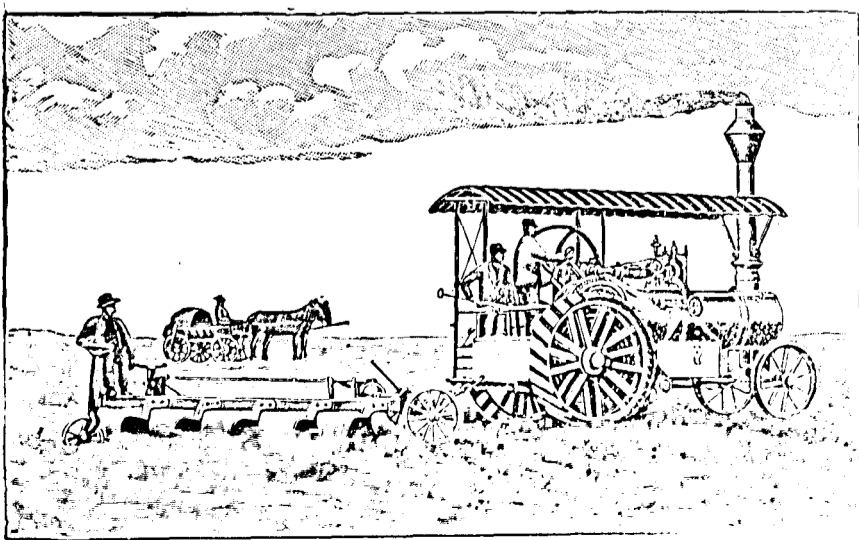
Titkár bejelenti, hogy a pénzügyminiszter 958. sz. alatti meghívója folytán, elnökség intézkedéséből, az április 9.-i szesz-kontingens anketén az E. G. E.-t: László László és Simkovits Ottó tagok képviselték. — Helyeslő tudásul vétetik.

Ugyanő jelentést tesz a folyó évben az erdélyi intelligens gazdaközönség részére államsegélyvel tartott szakelőadásokról, melyek: Déván, Dicsőszentmártonban, Sepsiszentgyörgyön és Csikszeredában tartattak. — Választmány a jelentést tudásul veszi.

Ugyanő bejelenti, hogy elnökség Darányi Ignác földm. minisztert, tív éves működési jubeliuma alkalmából, sürgönyileg üdvözölte, mit a miniszter ugyancsak sürgönyileg köszönt meg. — Szolgál örvendetes tudásul.

Ugyanő bejelenti, hogy a tagdíjak revüdiálására kiküldött bizottság 19 alapítvány törlesztését hozza javaslatba. Ülés az ajánlott törlesztéseket elhatározza. (Névsor a jegyzőkönyvben.)

Ugyanő bejelenti, hogy elnökség sürgős felterjesztést intézett Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez a romániai legeltetési forgalom végleges beszüntetése tárgyában, mit pártolás végett az összes hazarészi társegyle-

UJI Egységrendszerű gőzszántás UJI (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívánatra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

teknek és törvényhatóságoknak is megküldött. Jelentés tárgya jóváhagyó tudásul vétetett.

Olvastatván a sopronvármegyei gazd. egy- letnek pártolást kérő átirata abból a czélból, hogy a levágott és gümőkórosnak talált állatoknak fertőzetlen részei fogyasztás alá bocsátassanak — választmány a kért csatlakozást, illetve pártolást nem véleményezi.

Földmivvelésügyi miniszternek a répabogár irtását tárgyzó leirata — hiv. lapban való közlésre kiadatik.

Előadatkán a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének“ a jégbiztosítás országos szervezése tárgyában megküldött állásfoglalása, illetve tervezete — igazgató-választmány annak pártolását határozza el.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Az E. G. E. kolozsmegyei szakosztályának ülése.

Az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági szakosztályának intéző-bizottsága Kolozsvárt 1908. évi május hó 13-án a vármegyeház kis- termében ülést tartott.

Elnökölt: Dózsa Endre cs. és kir. kama- rás, szakosztályi alelnök, alispán.

Jelen voltak: Lészay Ferenc, Szász Ist- ván, Tokaji László, ids. Sipos Gábor, Josa Samu, Varga János, Kiss Gyula tagok és Csérer Lajos szakosztályi előadó. Tárgyaltatott:

1. Mult január 21-iki ülés jegyzőkönyvét — tudomásul veszik.

2. Földmivvelésügyi miniszter megküldi a „Vadőr“ cz. könyvkiadványát — köszönettel tudomásul szolgál.

3. Ugyanaz megküldi az állami fedezettő állomások és ménlovak kimutatását — tudomásul szolgál.

4. Kolozsmegye alispáni hivatala közli a miniszter rendeletét a cserebogarak irtásáról — idejében kihirdettetett és végrehajtatott.

5. Megyei jelentés részére a szakosztály- nak 1907 évi működéséről szóló jelentés meg- küldetett — tudomásul szolgál.

6. Jegenye község képviselő testületének jegyzőkönyvi kérése: vétetnék fel a község is a megyei legelőrendezési akcióba — a ké- rés teljesítése határoztatik.

7. A nagyalmási ujonnan alakult gazda- kör szakosztályi tagul jelentkezik — örö- mel vétetik.

8. Előadó elterjesztést tesz az ez évi őszi járási állatdíjazásokat illetőleg. Határoz- tatik, hogy az idén a gyalui, mocsai, tekei, mezőörményesi járásokban s Kolozs városban tartassanak állatdíjazások.

9. A kolosborsai olvasóköri kérését, hogy gazdasági könyveket kapjanak — pártolólág áttétett az E. G. E.-hez.

10. Előadó jelentést tesz az 1908. telén a megyében államsegélylyel rendezett házi- ipari tanfolyamokról és gazdasági előadások- ról. Jelenti úgy, hogy a nagypetrii téli fafa- ragó műhely céljára megszavazott 100 kor. segély megküldetett — tudásul szolgál.

11. A bánffy-hunyadi járásban tartott gyümölcskert bírálat eredményét — tudomá- sul veszik.

12. A „kalotaszegi lapnak“ 1908. március 8-ki számában közölt azon panasz olvasta- tik, hogy bizonyos szakközegek úgy véleked- tek, miszerint azon vidék nem alkalmas a szőlőművelésre. Miután annak idején a zöld szőlőajtások gyenge eredménye publikáltatott,

s a szakvéleménü csak erre szól — jelzett lap tévedésben lévén — a szakosztály az ügy felett napirendre tért.

13. Előadó jelelenti, hogy régebbi hatá- rozat alapján kiszgadzák szőlőfelújítási segé- lyeképpen az erre adott államsegélyből 5 községben 10 kiszgadz összesen 1500 darab ingyen szőlő oltványt kapott — tudomásul szolgál.

14. Előadó ismermeti az alispáni hiva- taltól érkezett szabályrendelet-tervezet, mely az 1917. évi XLV. t.c 23. és 60. §-ainak végrehajtására szolgálna. s a gazdasági cse- lédlakásokra vonatkozik. Elnök, Lészay Fe- renc, Sipos Gábor és Szász István hozzászó- lásával a tervezet átdolgoztatott s azon hoz- záadással határoztatott az alispáni hivatal- hoz visszatértesztetni, hogy mivel említett törvény úgy is súlyosan érinti a középbirto- kost, minden ilyen szabályrendelet a helyi viszonyokhoz alkalmaztassék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A kolozsmegyei téli gazdasági fa- lusi aktió eredményeiről május hó 13-iki ülésében számolt be a kolozsmegyei gazdasági szakosztály. Kefekötő tanfolyam tartatott Bonc- hidán és Magyar gorbán, fafaragó (kerékgyártó) tanfolyam Mákón és Türen, kosárfonó tanfolyam Bácsban és Szucsákban. Ezeket részt vett összesen 135 kiszgadz és 4—6 héten át 841 drb. tárgyat készítettek. — Nagypetriben és Bácsban háziipari szövetkezetek is létesültek.

— A kolozsmegyei járási állatdíjazáso- kat az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya szeptember és október hónapokra tervezte. Ez alkalommal a gyalui, mocsai, mezőörményesi tekei járásokban és Kolozs városban tartanak állatdíjazásokat.

— Az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági osztálya május hó 13-án ülést tartott Dózsa Endre cs. kir. kamarás elnökle mellett. Tárgyalták a gazdasági cselédházakról szóló megyei szabályrendelet tervét, melyet Lészay Ferenc, Szász István s Sipos Gábor hozzászó- lása után a megyei közgyűlés elé terjesztendő- nek határozta. A nagypetri állandó téli fafaragó műhely felszerelésére 100 koronát szavaztak meg, néhány régi szőlőtermelő községben, olyan mezőgazdáknak, kik szabályszerűen kezdték a felújítását 1500 drb. szőlőoltványt engedélyez- tek. Tudomásul vették Csérer Lajos előadó je- lentését a téli falusi tanfolyamokról szóló jelen- tését.

— Mellékletünk. Lapunk mai számához mellékelve veszik az E. G. E. alapító és rendes tagjai az egylet könyvkiadó vállalatának 54. füzetét.

— Eladó árpa kerestetik. A Keresk. Muzeumtól következő értesítést kaptuk: Emil Zeckendorf München (Richard Wagner-Strasse 11) a m. kir. Kereskedelmi Muzeum levelezője, f. hó 7-én kelt levelében értesit, hogy szék- helyén több tétel jó minőségű árpát tudna el- helyezni.

Felkérem ennél fogva t. Cimet, hogy szi- veskedjék ezt az egyesület azon tagjainak tudomására hozni, a kiknek még van készletük,

egyben kérvén őket, hogy mintázott ajánlatai- kat Zeckendorf levelezőnek a legrövidebb időn belül tegyék meg. Budapest, 1908 május 12. Kovács m. kir. udvari tanácsos, igazgató.

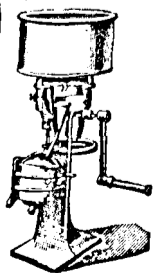
— A burgonya-vész. Délmetországban egy újabb burgonya-betegség lépett föl harmad- éve, amely ma már Dániára is áterjedt s hovatovább egész Európára nagy veszedelemmé lesz. Egyes helyeken a pusztítás, ammit az új betegség okozott, máris óriási s az egész bur- gonyatermesztést végpusztulással fenyegeti. A burgonyának ezt az új pusztító betegségét a németek általában Krauselkrankheitnek nevezik mig tudományosan gyűrűs betegségnek mond- ják, mert sárgabarna gyűrűszineződést idéz elő. Az új betegséghez társult még egy második betegség is a burgonyavélfodrosodás, mely évről-évre szinte nagyobb arányokban lép föl. Gróf Armin Schlagenthim most figyelmezteti a német burgonyatermesztőket erre a nagy ve- szélyre, mely az egész Németbirodalom burgo- nyatermesztését fenyegeti.

Tapasztalatai és tanulmányai szerint ez az új fajta burgonyavész Németország csaknem valamennyi burgonyafajtáját megtámadta már s így néhány újdonság kivételével, amely azon- ban megközelítőleg még csak ezredrészét sem képezi szükséges vetőmagburgonya mennyiség- nek. Gróf Armin a birodalom majdnem minden részéből mintegy 400 fajta vetőburgonyát szer- zett be, amelyek mind erősen meg voltak fer- tőzve a betegség által. Ebből következett az, hogy már az 1908. év tavaszán is a jó vetni való, ehető burgonyában nagy hiány mutatko- zott. Használható vetőmagburgonya alig van kész- letben, amiért is azt véli, hogy a legközelebbi burgonyatermés fölötte rossz lesz s a rendesnek alig egyharmadát fogja kitenni. Számításai sze- rint 1908-ban 30 millió tonnával kevesebb lesz a termés s így legalább is 600 millió márkára fog rugni az a kár, amelyet ez évben a bur- gonyavész a németországi termesztőknek előre- láthatólag okozni fog. A védekezésnek eddig még semmiféle biztos módját nem sikerült meg- állapítani, hiszen a betegség lényegét egyálta- lánban nem ismerik.

Nálunk azonban, azt hisszük, elővigyázati rendszabályokat kellene alkalmazni s a külföld- ről vetni való burgonya behozatalát el kellene tiltani, hogy így a burgonyavész behurcolásá- nak eleje vétessék. Ugy is nagy a nyomoruság még csak az kellene, hogy a szegény nép min- dennapi eledelét, a burgonyát, valami penész- gomba betegség tegye tönkre.

— Osztrák heremag Magyarországon. Az O. M. G. E. igazgatóságához több oldalról panaszos beadványt intéztek, a melyben szóvá. teszik egy budapesti magkereskedőnek azt az eljárását, hogy a hazai fogyasztás részére Ausz- triában ólomzárólt heremagvakat hoz forgalomba. Az O. M. G. E. e panaszokból kifolyólag sürgős feliratban kérte a földmivvelésügyi mi- nisztert, inditson e tárgyban szigorú vizsgálatot. A miniszter ma érkezett leiratában tudatta az egyesülettel, hogy az illető cég nyilatkozata szerint a folyó évben nem vásárolt Ausztriában ólomzárólt lucernát vagy lóherét. Leiratában a miniszter hangsulyozza, hogy ha bármely cég ausztriai ólomzárólt ellátott magvakat hozna forgalomba, éppen olyan megítélés alá esik, mintha egyáltalán nem ólomzárólták volna.

— Oroszország vetése. A szeptérvári főkonzul jelenti, hogy az őszi vetések Cherson, Saratow, Kuban tartományok és a Terek vidé-

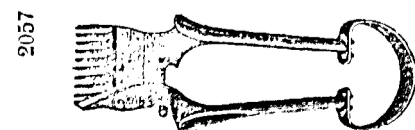
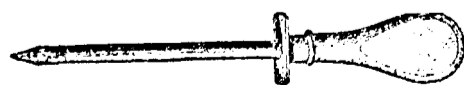

EREDETI „MÉLOTTE“ TEJFÖLÖZŐGÉPEK,

valamint az összes tejgazdasági, állattenyésztési, gazdasági cikkek
állandóan nagy választékban raktáron:

GEITTNER és RAUSCH Budapest, V. Andrassy-út 8.

➔ Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ➔

kén kedvezőtlenül állanak. Kielégítő az állapot Kurland és Livland, Grodno, Mohilew, Volhinia, Kiew, Besarabia, Jekaterinoszlv, Tauria, Asztrahan, Stevropol, a fekete tengeri és vizsulai kormányóságokban és a Don területén. Kedvezően állanak az őszi vetések az előbb említett kormányóságok kivételével az északi és központi kormányóságokban, összesen tehát 38 kormányóságban, továbbá Tambowban, Pesaban, Podolinban és Szibériában.

— **Bortermelők közgyűlése.** Az országos központi mintapince vezetésével megbízott Magyar Bortermelők Országos Szövetkezete vasárnap délelőtt tartotta évi közgyűlését, a mely jóváhagyta a bemutatott jelentést és számadásokat és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta a felmentvényt. Az igazgatóságba újból megválasztották Ágoston Józsefet, Benkő Kálmánt és Koppély Gézát; a felügyelő bizottságba Ráday Gedeon grófot, Glatz Erik dr.-t és pottagul Tarányi Ferencet. Egyidejűleg tartották közgyűlésüket az orsz. központi minta pincében képviselt termelők is Dobokay Lajos miniszteri tanácsos elnöklésével. Az évi jelentést, a mely a minta pince 1907. évi működéséről számol be, jóváhagyólag tudomásul vették. A termelők részéről bizalmiférfiaknak Miklós Ödönt és Adriányi Kálmánt választották meg.

— **A tejhamisítás büntetése.** A földmivelésügyi miniszter elvi határozatként kimondta, hogy tejhamisításért büntetésképp a törvény elzárást is megállapítván, ennek pénz-büntetésre való átváltoztatása a visszaesővel szemben csak nyomatékos enyhítő körülmények alapján lehetséges, a kellő indokolás nélkül történt átváltoztatás az ítélet feloldását vonja maga után.

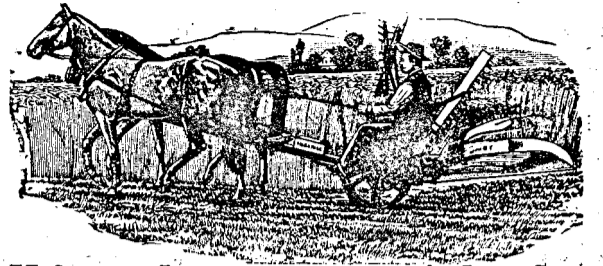
— **Egy hernyófaj pusztítása.** Nagyváradról jelentik, hogy Sarkód környékén pár nap óta ismeretlen és tulságos elszaporodott hernyófaj nagy pusztításokat okoz a vetésben. A község sürgős óvintézkedéseket kért az alispántól.

— **A birtokrendezési szakbizottság ki-nevezése.** Az ország erdélyrészi, továbbá a volt partiumbeli vármegyék területén való új birtokrendezési eljárásról szóló 1908. évi VII. törvénycikk s az ezt kiegészítő 1908. évi 1200 számú igazságügyminiszteri végrehajtási rendelet, melyet a földmivelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértően adott ki, most, május elsején lépett életbe. A végrehajtási rendelet 24—27. §-ai alapján a bizottságot most alakította meg és nevezte ki a földmivelésügyi miniszter az igazságügyi és pénzügyi miniszterrel együtt. A bizottság elnöke: Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár, helyettese: Bartóky József dr. miniszteri tanácsos. Tagok: mint gazdasági szakférfiak: Darányi Béla, Pirkner János, Sierbán János és Ruisz Gyula. Erdészeti szakférfiak: Horváth Sándor, Tomcsányi Gyula és Rochlitz Dezső. Kulturmérnöki tag: Józsa László. A Pénzügyminiszter a bizottságba Antalffy Andort és Kollár Dánielt küldte ki. Az igazságügyminiszter pedig Avedik Simont és Zsiros Kálmánt, Sebess Dénes drt és Börcsök Andor drt, végül Papp Ragányi István drt, Podmaniczky Gyula bárót és ifj. Ivády Bélát küldte ki. A bizottság titkári teendőit Börcsök Andor dr. királyi törvényszéki bírő végzi. Az állandó gazdasági szakbizottság tagjainak ki-nevezése öt évre szól és megújítható.

— **Mezei dűlőt el nem birtokolható.** A földmivelésügyi miniszter elvi határozatként kimondta: hogy a mezei dűlőt területét bármely hosszú időn át tartó állandó használat utján sem lehet elbirtokolni.

— **Angol könyv a magyar mezőgazdaságról.** A földmivelésügyi kormány „Agricultural Hungary” című könyvet adott ki, mely angol nyelven ismerteti képből és írásban Magyarország földmivelését. A szépen kiállított és tartalmas füzetkét a londoni magyar kiállítás angol látogatóinak szánták.

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabonaaratógép „HANDY“

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszaló „Darling“

Kedvence minden tulajdonosának szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

1801. IV.

UMRATH ÉS TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

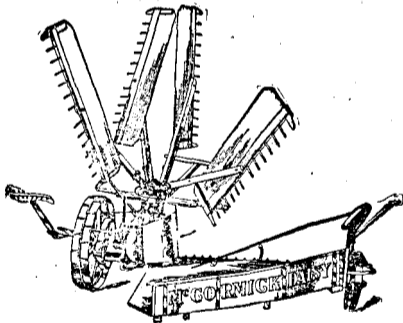
Gőzcseplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

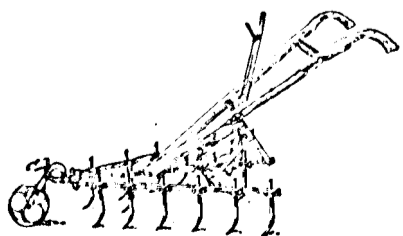
Speczialitások:

Kéveköti-aratógépek 5 és 6 ang. láb metsző szélességgel szállító- és rúd-hordó-készülékkel.

- o Szabadalmazott Kalászemelő.
- o „Daisy” marokrakó-aratógép
- o autom. asztal-felhajtókészülékkel.

„New 4” fűkaszalógépek 3 1/2, 4 1/2 és 5 ang. láb metsző szélességgel.

Szabadalmazott „D a n” késgerenda, Selyemfű, mohos rétek stb. közönséges késgerendával, csak hiányosan kaszálható takarmány számára.

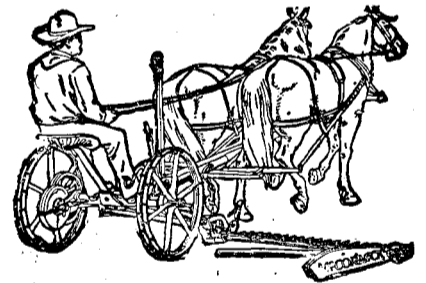
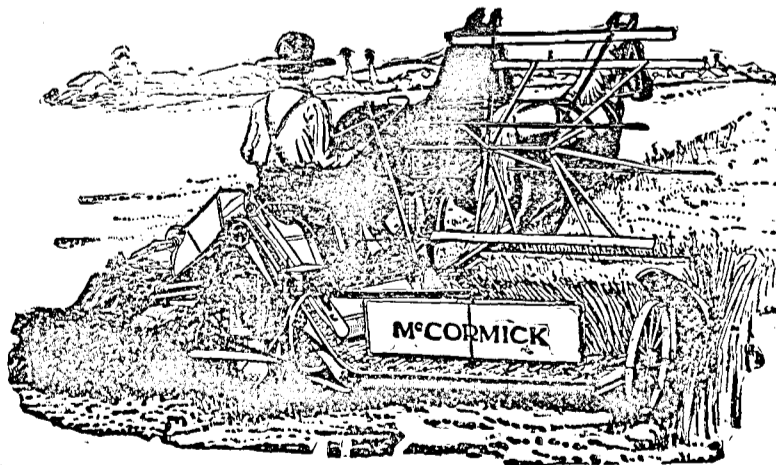

M^c CORMICK

Harvesting Machine Company, Chicagó U. S. A.

Igazgatósága és főraktára:

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 12.

Speczialitások:

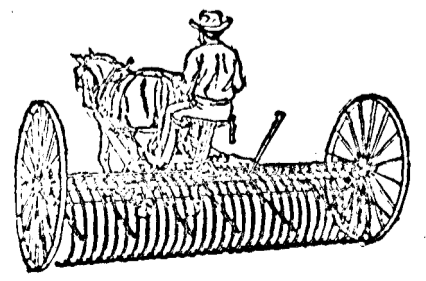
„Sidedelivery” combinált szénagyűjtő és forgatógép.

- o o Aczél-szénagyűjtők. o o
- o o Aczél-szénaforgatók. o o
- o o Aczél-lókapák,

tengeri, burgonya, szőlő stb. kapálására.

14 fogas Cultivator,

7 külön gyomláló késsel, tengeri, szőlő, takarmányrépa stb. számára.

M^c CORMICK aratógépeinek 22 éves példányai

egy magyar gazdaságban még mindig kifogástalan, jó munkát végeznek.

Nagy képes katalogus és árjegyzék kívánságra díjmentesen.

A „Nagyszabeni Földhitelintézet“-nek

Kolozs és több szomszédos megye területére kizárólagosan jogosított képviselőjében a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kiméelő eljárással szerzek

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, konvertálok más intézeti terheket és egyúttal rendezem az elhanyagolt birtok- és teherállapotokat.

Kiváló biztosságu tőkebefektetésül ajánlom ez intézetnek a tőzsdén is jegyzett adó és egyéb levonásmentes óvadékképes és különösen katonai házassági óvadéku alkalmas 50 év alatti kisorsolásra rendszeresített

„4 és 4 1/2 százalékos zálogleveleit“.

Ezek kaphatók és a szelvények költségmentesen kifizetettek: az intézetnél Nagyszabeben és helyben a Kolozsvári Kereskedelmi Banknál. Mindennemű felvilágosítást díjmentesen és készséggel megad:

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Malom-utca 16. szám.

A legelőnyösebb módon közvetít mindennemű ingatlan adásvételeket, bérleteket és bármiféle kereskedelmi ügyleteket. 2162

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kivánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak illetve évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Báró Kemény József, Maros-Németi, u. p. Déva, vagy
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11. 1934

Őszi trágyázáshoz a

csillag

helyesen alkalmazva, minlegelőcsőbb foszforsavas munkákkal és áraján-

védjeggyel

den növénynek legjobb és trágyája. — Kivánatra szaklaltalkészésgesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-út 49.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

Eladó

két db két éves sárga-tarka, fedező-képes

simenthali

b i k a

Ára: 450, illetve 500 kor. dbkint.

Megtekinthetők: **Lázár Miklós**-nál Magyarbogatán, u. p. Dészolnok-Dob.-m.

2168

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak,**
Kossuth Lajos-u. 70.

A mezőgazda tízparancsolatját

minden kereskedésben ingyen kaphatni vagy postán díjtalanul és bérmentbe beszerezhető:

Ubald v. Trnkóczy
gyógyszerész, Laibach,
Krain, Ausztria.

2074

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 88,

által a legelőnyösebb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ékek, 2- és 3-vasu ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vas szerkezetek mázolására! Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádógtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek, vasrácsok, vasajtók mázolására. — Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, színkártyával szívesen szolgálnak egyedüli gyárossal

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára

BUDAPEST, VII. KER., ORNAGY-UTCA 4. SZÁM.

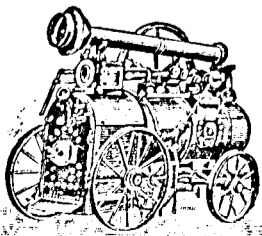
2148 III

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR, RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, KÜLSŐ VÁCI-UT 80.

2152

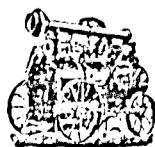
A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA. MINDENMŰ GAZDASÁGI GÉPEK.

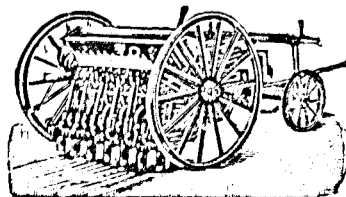
Csere üzletek k ötteinek.

Jól javított cséplőkészletek.

Gépiavítások elfogadtatnak.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár r.-t. Budapesten.

MOTOROK benzin-, spiritus-, gáz-, szivógáz- és kohógázüzemre minden nagyságban 3000 ló-erőig. Üzemköltség 1 1/2—2 1/2 fillér lóerőnként és óránként. EMELŐDARUK kézi-, gőz-, petroleum- vagy elektromos hajtásra. Közúti hengerlőgépek. Gőzekék. Gőzmotoros személyszállító vasúti kocsik kis- és nagyvasutak számára. Mindenféle vasúti kocsik személy- és teherszállításra. Vasúti fűszere- lések. Kéregöntésű kerekék. (Griffin rendszere.) Hengerszékek malmok számára kéregöntetű hengerek- kel. Mindenféle malomgépek. Egész malmok berendezése és felszerelése. Brikettsajtók szén-, fűrészp- or s effélék brikettelésére. TURBINÁK minden egyes esetben a helyi szükségletnek megfelelően szerkesztve, tehát az elérhető legnagyobb hatások biztosításával. Speciális gépek a papír és cellulóz- gyártásához. Transzmissziók. Füstemésztő készülékek. Gyári berendezések.

Árjegyzékekkel és költségvetésekkel szívesen szolgálunk.

GANZ-féle VILAMOSÁGI R.-T., Budapesten, II. ker., Lövház-utca.

Budapest—Budapestvidéki üzlet, IV. Koronaherceg-utca 5.

Elektromos világító- és erőátviteli berendezések egyen- és váltakozó áramra. Kolibri ívlámpák reklámcélokra. Elektromos üzemek berendezése uradalmakban. Meglévő berendezések átalakítása. Elek- tromos üzemű szivattyúk, tejgazdasági berendezések, emelőgépek, ventilátorok, mezai vasutak, szántó-, cséplő-, aprító- és takarmányozó berendezések. Elektromos kis és nagy vasutak. Bányavasutak.

— Árjegyzékkel és költségvetéssel szívesen szolgálunk —

2079

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek föelárnsító helye.

A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat,

járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket

elad és vásárol.

Előleget ad értékpapirokra,

folyószámlán és előre meghatározott időre.

Dijmentesen bevált szelvényeket

és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket,

hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt

tűz- és betörésmentes pánccs szekrényeket. (Safe Deposits.)

2055

Üzleti órák:

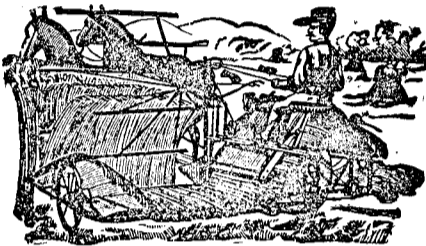
d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig

„NOXON”

KANADA-KASZÁLÓ-GÉPEKET

elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kéveket, Aratógépeket, Fűkaszalókat, melyek kifogástalanul dolgoznak

szállítanak : 2135

Mayfarth Ph. és Tsa, Bécs

M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.

Eladó vetőgépek,

(Alkalmi eladás!)

11, 13 és 15 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bővebbet: lapunk kiadóhivatalában.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz- gépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
Hűtőtelepek és jéggyárak.
Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj- gyárak és képfestő-gyárak részére.
Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
Borsajtók és szőlőzúzók. 1475

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke,

Wien, II., Handelsquai No. 130.

Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle szabadalmazott Lábszár-védő

2161. I.

gummiból

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagy- ságban készítenek és pedig a bal és jobb lábak részére, a- banél mért terjedelem szerint:

1. sz. . . . . 20-22 cm. | 3. sz. . . . . 24-27 cm.
2. sz. . . . . 22-24 cm. | 4. sz. . . . . 27-30 cm.

Ára darabonként

szürke
1. sz. . . . . Kor. 5,50 | 3. sz. . . . . Kor. 6,40
2. sz. . . . . Kor. 5,90 | 4. sz. . . . . Kor. 7,30

fekete, barna és fehér

1. sz. . . . . Kor. 5,90 | 3. sz. . . . . Kor. 6,80
2. sz. . . . . Kor. 6,40 | 4. sz. . . . . Kor. 7,70

Képes árjegyzékekkel ingyen és bérmentesen. Főraktár.

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bol- gár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei WIEN.

KWIZDA-féle

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. Ez a táppor a legújabb kutatások hasz- nálataiban és gyakorlatban, rossz emésztésű, a tej- javításra s a tejleves főzésére.

1 doboz Ára 1 korona 40 fillér.

2 doboz 70 fillér.

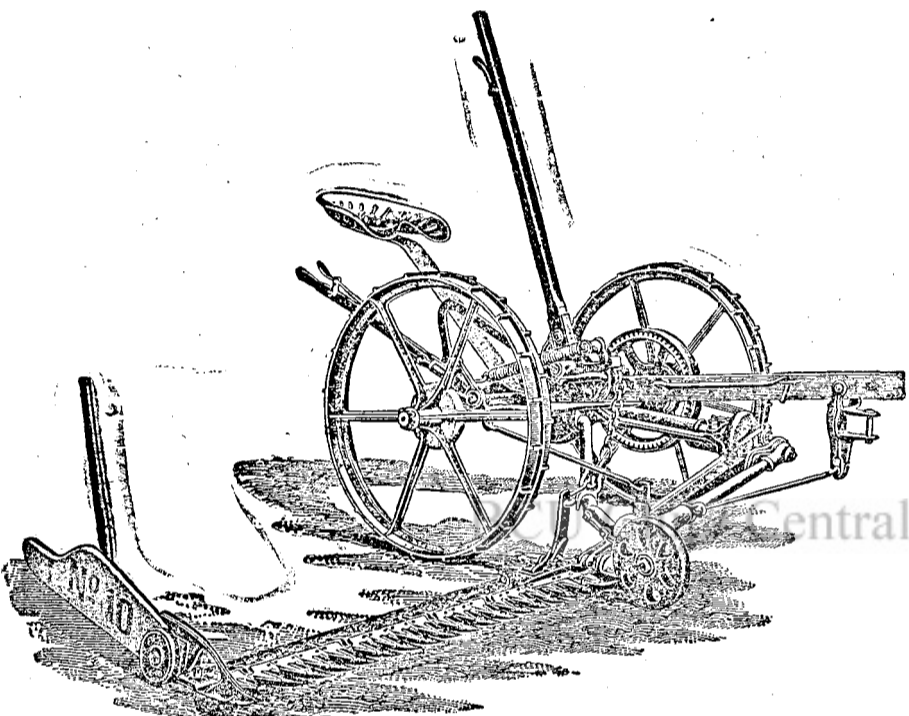
Kwizda-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

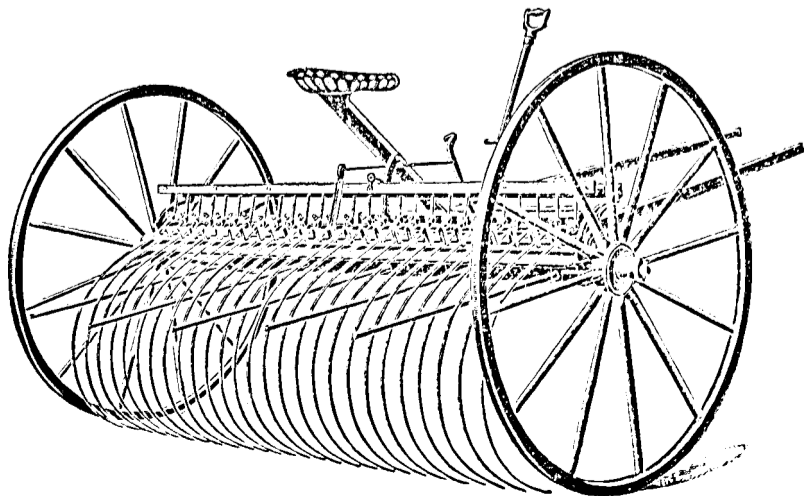
1 liter ára 2 korona 80 fillér. 40 év óta az udvari állásokban, a katonaság és magánosok nagyobb állásokban használatban van. Nagyobb munkáknál ellen- és utóerősítő, erőteltető, inak merev- ségét stb. Az állományánál kiváló munkára képze- sítő a lovakat. — Kwizda-féle Restitutions-fluid sző- vődjegy, címke és gongyolós tüv. védje.

GŐZEKÉKET,
GŐZ-ÜTIHENGEREKET
1758 és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT
a legtekélyesebb szerkezettel és legolcsobb árak
mellett szállit
JOHN FOWLER & Co.
Telefon 42-50 Budapest — Kelenföld a vasutállomással szemben.

A világhírű és hazánkban is legjobbnak elismert eredeti Johnston-féle fűkaszálók, teljesen acél gereblyék, szénaforgatók, marokkracs aratógépek, kéveköto aratógépekről
részletes leírást és árajánlatot készséggel küld:
a „Johnston“ amerikai aratógép-gyár magyarországi vezérképvisellete:
Bächer Rudolf, Melichar Ferencz
Budapest, VI. Nagymező-u. 68.

Mindennemű
ZSÁK és PONYVA
a legjobb minőségben és legjutányosabban a **FISCHER-féle**
zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szereshetők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakölcshő intézet. 2072
Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735.104.16 „
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.73 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39.243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
1013 **az igazgatóság.**

Egy nagyobb gazdaságba
kerestetik
30-40 év közötti
gazdatiszt,
a ki a gazdaság minden ágában jártas, azt önállóan vezetni képes, józan életű, erélyes, megbízható. Czim a kiadóhivatalban megtudható.
2167

Haszonbérbe
adandó
Kolozs megyében fekvő
613 hold terjedelmű birtok
1908. évi október, vagy november hó elsejétől.
Bővebbet a kiadóban.
2166

Áprilisi vetésre:
Prairie királyné tengeri
100 kg. 16 kor.
Májusi vetésre:
Putyi tengeri
koránérő, 100 kg. 18 kor.
Székely tengeri
legkorábbi, 100 kg. 20 kor.
Magyar kincs burgonya
100 kg. . . . . 7 kor.
1000 „ . . . . . 60 „
5000 „ . . . . . 250 „
10000 „ . . . . . 450 „

Amerikai dió-, szil-, kőrissorfák
100 drb. 70 kor.
Pekingi kacsatójas
tucatja 6 kor.
Fehér és fekete Orpington-tojás
tucatja 12 kor.

Olasz emdeni libatójas
tucatja 24 kor.
Bronzpulykatójas
tucatja 12 kor.
Magyar üszők
1-2 éves élőkilonként 80 f.
Magyar üszők
2-4 éves élőkilonként 70 f.
Magyar ígás ökrök
darabja 5 1/2 q. 500 kor.
Magyar bikák
darabja 600-1600 kor.

2058
Gr. Teleki Árvéd
uradalmában
posta, távirtda, vasut: **Koncza.**

A cimre tessék ügyelni!
VALÓ-
di francia különlegességek (övszerék) csakis F. Bergerand fils leghires ebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körut 50. sz.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2140